МЪТНА ПРОЗРАЧНОСТ. ЛОБИЗМЪТ В ЕС, САЩ И БЪЛГАРИЯ – II

Публикуван на: 13-06-2006
Източник: Портал ЕВРОПА

Има ли Европейската комисия сили да изиска от лобистите прозрачност на дейността им? Готова ли е ЕК да наложи стриктни етични правила за собствените си служители?

Уважаеми читатели, Портал ЕВРОПА ви предлага тематична поредица от материали, посветени на темата за лобизма. В седем поредни дни – в рамките на една седмица – ще ви запознаваме с различен аспект на въпроса – I. Въпросителните, II. Инициатива за прозрачност в Европа (ЕТИ), III. ЕС, България и лобизма – кой за какво се бори, IV. Моделите на ЕС и на САЩ за регулиране на лобизма, V. Лобирането, VI. Лобизмът в САЩ, VII. Корупционните практики в лобирането. Очакваме и вашите мнения по разисквания тема на редакционния адрес – info@europe.bg.

Инициатива за прозрачност в Европа (ЕТИ)

Еврокомисарят по административните въпроси Сийм Калас е подготвил пакет дългосрочни реформи на ОЛАФ, писа Euobserver на 24 май. Естонецът Калас, който е и един от зам.-председателите на ЕК, предвижда ОЛАФ да назначава допълнителен "специален съветник", който да защитава интересите на разследваните лица, както и да се създаде втори фланг от политически съветници, които да работят в тандем със съществуващата надзорна комисия. С тези мерки Сийм Калас цели постигането на по-голяма прозрачност и ускоряване на разследванията. Въпросните съветници трябвало два пъти годишно да се срещат с надзорната комисия, за да стимулират "приятелските междуинституционални отношения". Възниква обаче въпросът с независимостта на ОЛАФ, тъй като въпросните съветници щели да са представители на Европейския парламент и могат да оказват политическо влияние върху работата на органа.

ЕТИ

Сийм Калас е човекът, който се занимава и с т.нар. Инициатива за прозрачност в Европа (ЕТИ). За пръв път комисарят Калас обяви Инициативата за прозрачност в Европа в програмна реч на 5 март 2005 г. в Нотингам. Формулирайки тогава идеята си, Калас каза: "Хората имат право да знаят кои са лобистите, какво правят и кого представляват".

Калас казваше, че регистрите, които към днешна дата се поддържат от лобистките организации в ЕС, имат само доброволен характер, не са много разбираеми, а информацията за тези, които са се регистрирали в тях, е повече от оскъдна – кой ги наема, колко им плаща и чии интереси защитават. Малцина са се подписали под доброволните етични кодекси за поведение, а при неспазването им няма санкции. Тогава Сийм Калас обобщи: "Мащабът на прозрачността на лобистите не съответства на мащаба на влиянието им."

През май Европейската комисия обнародва т.нар. Зелена книга по Инициативата за прозрачност в Европа, в която се съдържат идеите на екипа на председателя Барозо за постигане на прозрачност на институциите на ЕС. Зелената книга предлага доброволна система за регистрация на лобистите.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

В Зелената книга обаче няма предложения за прекратяване на т.нар. привилегирован достъп на лобисти от бизнес-сектора, както и не се предвиждат мерки срещу практиката, служители на ЕК да бъдат назначавани в частния сектор.
Европейската общественост би могла да се убеди във волята – а и в капацитета – на ЕК, ако бъдат изпълнени две условия – първо, ще поеме ли Комисията Барозо лична отговорност за финансова прозрачност в лобизма; и второ, ще й стигне ли кураж да създаде независим обществен контролен орган, достатъчно овластен да осъществява надзор върху лобизма. Ако не направи тези две неща, ЕК би могла "да си измие ръцете" и да остави корпоративните лобисти и НПО-лобистите да продължат да се ритат по кокалчетата, борейки се за надмощие.
Например един от въпросите, които гражданският сектор задава, е – дали с новите правила обществеността ще получи достъп до това, какво си говорят на срещите лобистите и представителите на европейските институции.

Европейските политици са "за"

Алиансът на либералите и демократите АЛДЕ в Европарламента подкрепи още на 3 май инициативата на Калас. Председателят на политическата група на АЛДЕ в Европарламента Греъм Уотсън каза в декларация: "Хилядите лобисти, работещи в Брюксел и влияещи върху формирането на европейското законодателство, играят важна роля в информирането на депутатите в Европейския парламент и в привличането на вниманието им върху важните за гражданите въпроси."
Британският либерал-демократ Уотсън смята, че "Големият брой и важността на законите, които сега се раждат в Брюксел, изискват да има ясен и прозрачен регистър на лобистките групи и точната дефиниция на интересите, които защитават. Верният път е именно създаването на доброволен регистър."
Жанели Фурту от Алианса на либералите и демократите в ЕП смята, че спадът на доверие у европейските граждани към техните институции се дължи на незнание на механизма, по който европейските чиновници вземат решенията си. Според нея инициативата на еврокомисаря Калас ще спомогне това доверие да се повиши.
"Прозрачността е предпоставка за доверие. Европейските граждани имат право да знаят как се харчат парите на данъкоплатците." Това казва германската евродепутатка Силвана Кох-Мерин, зам.-председател на АЛДЕ, и допълва: "Вземащите решения в ЕС имат право да знаят кого в действителност представляват лобистите, особено неправителствените организации."

Именно неправителствените организации обаче са против

Най-сериозната критика срещу Инициативата за прозрачност в Европа идва от ALTER-EU: "Алианс за прозрачност в лобирането и етични правила" – структура, в която участват 140 организации от гражданския сектор, обявяващи се за етичен кодекс на поведение за служителите на ЕК и за изкарване на лобизма в ЕК на светло чрез законодателни мерки. "ЕС не успя да създаде правила за прозрачност, заслужаващи доверие", каза ALTER-EU в началото на май. ALTER-EU настоява ЕК да направи необходимото, така че всички лобисти да бъдат включени в задължителен регистър.
Според организацията, предложенията на Комисията не създават прозрачност за ролята на лобирането в процеса на вземане на решения на ниво ЕС, заради което инициативата няма да повиши общественото доверие в европейските институции. Според ALTER-EU, Зелената книга е само началото на консултативния процес за създаването на система от правила за прозрачност. Организацията настоява ЕК в бързи срокове да предложи по-ефективни мерки.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

Критиките на ALTER-EU към Зелената книга са:

» Лобистите не са задължени да предоставят информация за тяхната дейност и за финансирането;

» Практика е бивши служители на ЕК да бъдат назначавани на "апетитни постове" в лобистки агенции;

» Няма контрол върху връзките и зависимостите на лица, които се назначават в ЕК с временни договори;

» ЕК не прави нищо срещу гарантирания привилегирован достъп на лобисти от корпоративния сектор;

» ЕК не е формулирала предложения за етичен кодекс за поведение на всички лобисти. Според ALTER-EU, Комисията не трябва да оставя изработването на такъв кодекс в ръцете на самите лобисти, а трябва "да демонстрира лидерство" и да осигури адекватни механизми за санкции при неспазването на тези правила.

Според Ерик Веселиус от гражданската организация "Обсерватория на корпоративна Европа", наличието на Зелената книга няма да попречи на дейността на "тези лобисти, които искат да останат в сянка и да не разкриват пред широката общественост за какво точно лобират". Пол де Клерк, представител на организацията "Приятели на Земята Европа" смята, че ЕК трябва да наказва лобистите при невярно регистриране на дейността им.
Според Улрих Мюлер, представител на НПО "ЛобиКонтрол", е напълно осъществимо постигането на система за прозрачност в лобизма, доказателство за което са добрите примери в това отношение на Литва, Унгария, Полша, САЩ и Канада.
ALTER-EU взе за повод обнародването на Зелената книга, за да подеме общоевропейска кампания "да се попречи на Европейската комисия да кривне" от същината на въпроса за гарантиране на прозрачност и етичност при лобирането.
В сряда очаквайте продължение – ЕС, България и лобизма – кой за какво се бори.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg